

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DP008 Економіка і фінанси підприємства Enterprise Economy and Finance
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	фахова передвища
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і оподаткування
Семестр	4 семестр (9 кл), 2 семестр (11 кл)
Курс	2 курс (9 кл), 1 курс (11 кл)
Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування у фахівців сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують, засвоєння комплексу знань про виробництво та його організацію.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=153
Мова викладання	українська
Лектор курсу	викладач вищої категорії Долока Людмила Вікторівна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: ludmila.doloka@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	<i>Облік і оподаткування:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_o.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України в практичній діяльності суб'єктів господарювання. СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу. СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства.

Перелік програмних результатів навчання	РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах. РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання. РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. РН 19. Аналізувати та узагальнювати результати діяльності підприємства.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 105 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Словесні методи (лекція, пояснення, дискусія, бесіда); наочні методи (презентація, ілюстрація, проведення самостійних спостережень); практичні методи (розв'язування задач, тестів та ін.); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, підготовка есе, доповіді тощо); методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (формування пізнавальних інтересів студента, навмисна помилка); інтерактивні методи кооперованого та колективно-групового навчання (робота в групах, робота в парах, мозковий штурм); кейс-метод (вирішення ситуацій, проблемних завдань); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання	Поняття, характерні риси підприємства, основні види його діяльності. Нормативно-правові основи функціонування підприємств. Види підприємств, їх характеристика. Зміст підприємницької діяльності та основні форми здійснення. Процес управління підприємствами.
Тема 2. Трудові ресурси підприємства	Поняття персоналу, його класифікація та характеристика за професійно-кваліфікаційною ознакою. Визначення чисельності окремих категорій працівників на підприємстві. Показники руху персоналу. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи визначення та чинники зростання. Мотивація праці, її зміст, види і методи підвищення вмотивованості праці. Система організації оплати праці на підприємстві.
Тема 3. Основні засоби та оборотні кошти підприємства	Загальна характеристика капіталу і основних засобів, їх склад і структура. Амортизація і знос основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Поняття, склад і структура оборотних коштів підприємства, джерела їх формування. Особливості нормування оборотних коштів на підприємстві. Оцінка ефективності використання оборотних коштів та напрямки підвищення ефективності їх використання.

Тема 4. Інноваційно-інвестиційна підприємства	Інноваційно-діяльність	Поняття інвестиційних ресурсів, їх види та джерела формування. Поняття інвестиційних проектів, оцінка їх ефективності. Зміст, види і напрямки інноваційної діяльності. Особливості державного регулювання інноваційної діяльності.
Тема 5. Виробництва та його обслуговування	Організація	Виробничий процес і принципи його організації. Типи та методи організації виробництва. Виробнича потужність підприємства, її види. Сутність і види продукції. Показники та методи оцінювання якості продукції. Конкурентоспроможність продукції.
Тема 6. Результативність діяльності підприємства		Поняття витрат, їх класифікація. Собівартість продукції та її структура. Методи калькулювання. Поняття, значення та види цін. Структура роздрібною ціни. Поняття доходу, його значення. Види доходів. Порядок формування прибутку підприємства. Класифікація видів прибутку. Рентабельність підприємства. Основні напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства в ринковому середовищі.
Тема 7. Основи фінансів підприємства		Сутність фінансів підприємства. Фінансові ресурси підприємства. Організація фінансової роботи на підприємстві.
Тема 8. Грошові розрахунки та грошові надходження підприємств		Сутність грошового обороту та системи грошових розрахунків на підприємстві. Способи і форми безготівкових розрахунків і платіжні документи. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Види грошових надходжень.
Тема 9. Оподаткування підприємства		Економічна суть і функції податку. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки. Сплата акцизного збору. Митні платежі. Місцеві податки й збори.
Тема 10. Кредитування підприємств		Основи кредитування підприємств. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування. Лізингове кредитування.
Тема 11. Оцінка фінансового стану підприємства		Суть, необхідність та завдання оцінки фінансового стану підприємства. Аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів). Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
Політика дисципліни		
Політика відвідування		Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання		Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність		У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання		
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.		

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Опитування / тестування та виконання завдань на семінарських заняттях (8 x 5 балів)	40
Самостійні роботи (2 x 5 балів)	10
Модульні контрольні роботи (2 x 10 балів)	20
Захист розрахункової роботи	20
Реферат	10
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

- Бердар М. М. Фінанси підприємства: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2023. 280 с.
- Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2021. 488 с.
- Економіка підприємства: навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. Фісуненко П. А. Дніпро: ДДУВС, 2024. 150 с.
- Економіка підприємства: підручник. / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Видавництво «Університетська книга», 2024. 874 с.
- Економіка підприємства: підручник. / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 767 с.
- Економіка підприємства: підручник: у 3 т. Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т; за ред. Непрана А.В., Шевченко І. Ю.. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. Т. 1. 537 с.
- Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ: ЦУЛ, 2021. 728 с.
- Кодекс законів про працю: Закон України № 322-08 від 23.07.1996 р. (поточна редакція від 02.05.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
- Крикавський Є. В., Люльчак З. С. Економіка і фінанси підприємств: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 696 с.
- Крикавський Є. В., Люльчак З. С. Економіка і фінанси підприємств: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 696 с.
- Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. (поточна редакція від 04.09.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (поточна редакція від 28.08.2025р.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
- Про підприємництво: Закон України № 698-XII від 07.02.1991 (поточна редакція від 11.02.2022 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>

14. Фінанси підприємств: підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. 2-ге вид., доп. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
15. Фінанси підприємств: підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. 2-ге вид., доп. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
16. Фінанси підприємства: підручник. / Ставерська Т. О., Ларіна Т. Ф., Литвинов А. І., Андрющенко І. С., Баламут Г. С., Городецька Т. Е., Горох О. В., Євдокімова М. О., Жилиякова О. В., Лисак Г. Г., Макогон В. В., Малій О. Г., Нагаєва Г. О., Непран А. В., Тімченко О. Д. Державний біотехнологічний університет. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с.
17. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003 р. (поточна редакція від 04.09.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
18. J. Chris Leachthe, Ronald W. Melicherthe Entrepreneurial finance. Fourth edition. The University of Colorado at Boulder. 692 p. URL: <https://feb.unhas.ac.id/mm/wp-content/uploads/2020/11/J-Chris Leach Ronald W. Melicher Entrepreneurial-Finance.pdf>

Інтернет ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>